

TREBALLS PRESENTATS

De re zoològica

per

J. B. D'AGUILAR-AMAT

IV

Un cas notable d'albinisme

A les primeries d'enguany, Lluís Canaleta, veí de Vic, en una de les caceres per les bosquíries de Collsacabra, va tenir la bona sort de matar una becada albina. (*Scolopax rusticola rusticola* L.)

Examinat l'exemplar, va resultar ésser, com ja he dit, una becada, semiadulta, que, quant a conformació, dimensions i proporcions, no presenta cap particularitat digna d'ésser notada. En canvi, la coloració, pel marcat albinisme que presenta, és verament una sorpresa.

El cap, el pit, el ventre, el coll i les gran plomes de les ales i de la cua són d'un blanc puríssim; la parte posterior del coll, i tot el dors menys el carpó (en hi ha una taca blanca), tenen la coloració normal de l'espècie; les rêmiges secundàries són també de coloració normal; com ho són així mateix les tectrius superiors i inferiors de la cua, que presenta de coloració normal la primera rectriu de cada costat. La coloració de les potes i del bec és un xic més clara que la normal.

Com hom pot veure per aquesta senzilla descripció, l'exemplar, sense ésser del tot blanc, presenta un fort albinisme. Aquest fenomen de coloració anormal és bastant freqüent entre els ocells, per tal com es coneixen guatlles, perdius, pardals, orenetes, butxis, gaigs, i moltes altres espècies amb fenòmens d'albinisme; però semblen ésser rars en les becades.

Tampoc en el Museu de Ciències Naturals no existeix cap exemplar albí de becada, ni hi tenim cap dada referent a aquest fenomen.

V

Els «*Stercorarius*» Briss. de Catalunya

L'any 1760 Brisson fundà el gènere *Stercorarius* per a espècies compreses fins en aquell instant en el *Larus* Linn., prenent com a genotípus l'espècie *parasiticus* del mateix Linné.

Són, tots els *Stercorarius*, ocells eminentment marins que passen l'estiu en els mars àrtics, en les illes dels quals nien; i durant l'hivern arriben fins als mars temperats i tropical, i no són rars a la Mediterrània.

Vayreda, en la «Ornitologia de la província de Girona», cita tres espècies: *Lestris catharactes*=*Stercorarius skua* (Brünn.), *Lestris pomarinus*=*Stercorarius pomarinus* (Temm.) i *Lestris parasiticus*=*Stercorarius parasiticus* (Linn.). El nom vulgar català de totes aquestes espècies no és gaire conegut; però, segons les dades compilades per l'eminent ornitòleg i consoci Ignasi de Segarra, sembla ésser el de «carcatrós». El nom castellà del *Stercorarius parasiticus* Linn. és molt pintoresc i rar: «cágalón».

Les tres espècies que hom pot trobar en aigües catalanes són molt fàcils de separar per llurs ben distintos caràcters somàtics.

La primera «*skua*», és un ocell de grans dimensions, ales molt llargues i bec gros i potent de gairebé uns 5 centímetres de llarg.

Les altres dues, «*pomarinus*» i «*parasiticus*», són de grandària mitjana, llargues ales i bec mitjà i feble, puix no arriba gairebé mai a 4 centímetres de llargària.

La diferència entre *pomarinus* i *parasiticus* és molt palesa, per tal com *pomarinus* té totes les rectrius de la mateixa longitud, mentre que *parasiticus* té les dues rectrius mitjanes més llargues i amb l'extrem afuat i terminat en punta.

Una altra espècie, *longicaudus* Vieill., té també les dues rectrius centrals llargues i en punta, però la seva longitud és més gran que la de la resta de la cua; mentre que en *parasiticus* les dites rectrius sobrepassen poc la longitud de les altres rectrius. *Stercorarius longicaudus* Vieill no és citat, encara, de Catalunya.

Malgrat els pronunciats caràcters diferencials entre *pomarinus* i *parasiticus*, hom troba, en moltes colleccions, exemplars de la primera classificats com de la segona. La raó és, portser, el creure que *parasiticus* és l'espècie més comuna, segons l'opinió de Vayreda; però el fet cert és que la majoria dels caçadors de marina rares vegades maten *parasiticus*, i sí, amb bastant freqüència, *pomarinus*.

Darrerament, en una cacera de gavots, fou mort un exemplar de *parasiticus* que per la seva coloració sembla ésser una femella semi-adulta. És ocell poc conegut i fàcil de distingir pel seu color fosc, com de sutja, i per les seves elegants rectrius mitjanes.

Així, doncs, l'exemplar cobrat en aigües de Barcelona a primers d'aquest any, és *Stercorarius parasiticus* (Linn.).